

Laga Newsflash

Mama, waarom zijn wij rijk? Deel 2/3

Waarom zijn conflicten binnen de familie soms zo intens?

Hoe omgaan met zeer intense familiale conflicten en geschillen

Conflicten en geschillen tussen familieleden en in het erfrecht behoren tot de meest intense en emotionele conflicten (1). Nog meer dan bij de zwaarste vechtscheiding of in een op de klippen gelopen *joint venture*, zal het grote moeite kosten om dergelijke conflicten uit de destructieve spiraal te halen. Het erfrecht is immers doordrenkt van het bloed, op een dubbele wijze.

Bloedrecht

Ten eerste zijn de regels van het erfrecht, vrij universeel, een vorm van bloedrecht. Dat geldt vooreerst voor de regels van het gewone wettelijke erfrecht, In de meeste jurisdicties is de prioritering van de groepen van erfgerechtigden gebaseerd op de dichtheid van de bloedverwantschap. Prioriteit gaat naar de kinderen en verdere afstammelingen, de rechte bloedlijn naar beneden (descendenten). Ook het beschermd erfrecht is ter bescherming van het naaste bloed, de kinderen (reserve), soms ook van de langstlevende echtgenote (2).

Een tweede link tussen erfrecht en bloed ligt in de intensiteit van de conflicten. Er zijn weinig conflicten die meer inhakken op de emoties en diepste gevoelens van mensen dan familieconflicten. De drie E's (Emotie, Ego, Escalatie) zijn hier ten volle aan het werk. De emoties laaien zo hoog op en het ego, de diepste identiteit, is zodanig geïmpliceerd, dat de negatieve spiraal van destructieve escalatie vlijmscherp en pijlsnel in het vlees snijdt. Bij familievetes druipet het bloed als het ware van de muren. Het zijn diep emotionele conflicten die geworteld zijn in heel verre ervaringen en herinneringen uit de jeugd en kindertijd, frustraties en trauma's die weggesleten zijn, verdrongen, maar vaak niet verwerkt. Bij de discussies over de nalatenschap, na overlijden van vader of moeder,

komen al deze gevoelens van twijfel, angst en onzekerheid als een boomerang terug naar boven.

De moeilijkste gesprekken situeren zich op drie steeds diepere en steeds moeilijker wordende niveaus (3).

Eerste niveau

Op het eerste niveau (*What Happened*) wordt duidelijk hoe mensen de werkelijkheid op een totaal verschillende manier beleven en invullen. Bij beweerdelijk dezelfde gebeurtenissen spreekt men eenvoudig over totaal verschillende feiten, vanuit een compleet andere perceptie bij elk van de betrokkenen. Het is van belang om hier te leren de feiten te herbekijken en te herinterpreteren door het maken van drie *shifts*:

- *From Truth to Perception*: beseffen dat wij elk naar de wereld kijken vanuit onze eigen achtergrond en verleden, dat we allemaal de veelheid aan gegevens en indrukken selecteren vanuit onze eigen context, en die eigenzinnige selectie dan ook nog interpreteren met veel vooringenomenheid en "bias". Daarom moeten we kunnen inzien dat hoe wij de wereld zien maar één unieke manier van kijken biedt, die grondige verschillen kan vertonen met hoe de ander de wereld beleeft. Aldus is onze visie niet de juiste of de waarheid, maar slechts één mogelijke visie, onze particuliere perceptie. Dit inzicht, en samen met de ander aan elkaar toegeven hoe relatief onze eigen visie is, kan het begin vormen van begrip voor elkaar.
- *From Intent to Impact*: kunnen inzien dat de woorden of gedragingen van de ander die op ons een zeer negatief impact hebben niet noodzakelijk impliceren dat de ander dat heeft gezegd of gedaan met een kwalijke bedoeling of intentie. We kennen de impact van de ander zijn gedrag op ons, niet zijn intentie. Net zoals we bij ons eigen gedrag onze eigen intentie kennen, maar de impact dat ons gedrag op de ander heeft, vaak een blinde vlek is. Hier speelt ook de typische *attributional error* waarbij we aan ons zelf en ons gedrag altijd de allerbeste intenties toeschrijven en systematisch aan de ander slechte intenties attribueren. Ook hier kan het bevrijdend zijn om samen met de ander te ontdekken dat we het allebei niet zo slecht hebben bedoeld.
- *From Blame to Contribution*: we zijn er snel bij om de ander te verwijten of te "blamen". Het is haar fout en wij zijn het onschuldige slachtoffer. Ook het juridische systeem is heel erg op "blamen" gericht, op het zoeken naar een schuldige aan wie we de fout en verantwoordelijkheid kunnen toeschrijven zodat we die dan op gepaste wijze kunnen sanctioneren. Een dergelijk model is zeer op het verleden gericht. Positiever is om ook de hand in eigen boezem te steken en te analyseren hoe en in welke mate wij zelf ook op de een of andere manier een bijdrage hebben geleverd tot het geschil. Als beiden

samen daarover een open gesprek kunnen voeren en elkaars bijdrage kunnen inzien en erkennen, dan kunnen ze vanuit die gezamenlijke bijdrage loskomen uit het verleden. Dan kunnen ze proberen om samen naar de toekomst te kijken en afspreken wat ze voor elkaar kunnen doen om dergelijke problemen te voorkomen.

Tweede en derde niveau

Op het tweede niveau situeren zich de diepere gevoelens en emoties die vaak geblokkeerd zitten en moeilijk aan de oppervlakte komen.

Nog dieper en nog minder toegankelijk, op het derde niveau, is de identiteit van een persoon. Dit is hoe die persoon zichzelf ziet, als een integere professional, een goede zoon, een toegewijde echtgenoot, iemand die nooit liegt, etc. Als het conflict die "core identity" raakt, daveren de fundamenteën van de persoonlijkheid op hun grondvesten. Het conflict kan dan intrinsiek zwaar emotioneel geblokkeerd zijn. In familiale conflicten is die identiteit, het diepste niveau, bijna altijd betrokken. Het is daarom niet verwonderlijk dat deze conflicten zo diep snijden.

(1) Verbeke, A. L. (2012), Mediation van opvolging in familiebedrijven. In *De ervaren mediator: kwaliteit, identiteit en ethos*. Antwerpen: Maklu, 31-39; Verbeke, A. L. (2014), Erfrecht en mediation. in *Een decennium nieuw erfrecht. Ars Notariatus 156*, Deventer: Kluwer, 43-51.

(2) Barbaix, R. & Verbeke, A. L. (2014). *Kernbegrippen familiaal vermogensrecht*, Antwerpen-Cambridge: Intersentia.

(3) Stone, Patton, Heene (2010), *Difficult conversations*. New York: Penguin Books, second edition.

De volledige tekst werd gepubliceerd op Social Science Research Network en kan u downloaden via volgende link:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2971595

Alain Laurent Verbeke, Advocaat-vennoot/Avocat associé, Tel: + 32 2 738 06 50, Email: alaverbeke@laga.be

Tijs Besieux, Of Counsel, Tel: + 32 2 738 06 50, E-mail: tbesieux@laga.be

Laga
Gateway building
Luchthaven Nationaal 1J
1930 Zaventem
Belgium

A top legal practice in Belgium, Laga is a full service business law firm, highly recommended by the most authoritative legal guides. Laga comprises approximately 140 qualified lawyers, based in Brussels (Zaventem and Woluwé), Antwerp, Ghent and Kortrijk. Laga offers expert advice in the fields of banking & finance, commercial, corporate/M&A, employment, IT/IP, public/administrative, insolvency and reorganisations, real estate, tax law, tax and legal services for high-net-worth families and individuals (Greenille by Laga), and litigation. Where appropriate to ensure a seamless and comprehensive high-quality service, Laga lawyers work closely with financial, assurance and advisory, tax and consulting specialists, and with select EU and US law firms.

Laga provides thorough and practical solutions tailored to the needs of clients ranging from multinational companies, national large and medium-sized enterprises, financial institutions, and private clients to government bodies.

More information: www.laga.be

© 2018, Laga, Belgium - The content and layout of this communication are the copyright of the law firm Laga or its contributors, and are protected under copyright and other relevant and intellectual property rights laws and regulations. No reproduction in any form or through any medium is allowed without the explicit consent of Laga or its contributors.

[Subscribe](#) | [Unsubscribe](#)